هم‌نواز

۱۸ قطعه برای هم‌نوازی ساز نی و سازهای کلاسیک ایران

آوانویسی و اجرا برای ساز نی

سیامک جهانگیری

با همکاری

جمعی از دانشجویان موسیقی دانشگاه تهران

مؤسسه‌ی فرهنگی ـ هنری ماهور

تهران ۱۳۹۷

همنوازان

سیامک جهانگیری: نی
وحید فتایی: تمبک
آفرین نظری‌جو: قانون
مهرنوش ذوالفقاری: سنتور
مهران معمارنژاد: تار
حمید نشوادیان: سه‌تار
یاسمین شاه‌حسینی: عود
حامد خدامی: کمانچه

مقدمه ۶

کوک ساز ۹
۱. پیش‌درآمد بیات‌ترک موسی معروفی (قانون و نی) ۱۰
۲. چهارمضراب دشتی جلیل شهناز (قانون و نی) ۱۴
۳. رِنگ همایون علی‌اکبر شهنازی (قانون و نی) ۲۰

کوک ساز ۲۴
۴. پیش‌درآمد ابوعطا ابراهیم منصوری (سنتور و نی) ۲۵
۵. دخترک ژولیده علینقی وزیری (سنتور و نی) ۲۹
۶. رِنگ دشتی فرامرز پایور (سنتور و نی) ۳۷

کوک ساز ۴۱
۷. پیش‌درآمد چهارگاه مرتضی نی‌داوود (تار و نی) ۴۲
۸. چهارمضراب بیات اصفهان غلامحسین بیگجه‌خانی (تار و نی) ۴۵
۹. رِنگ نوا موسی معروفی (تار و نی) ۵۶

کوک ساز ۶۳
۱۰. پیش‌درآمد سه‌گاه حسین یاحقی (سه‌تار و نی) ۶۴
۱۱. چهارمضراب بیات ترک سعید هرمزی (سه‌تار و نی) ۶۷
۱۲. رِنگ چهارگاه رضا محجوبی (سه‌تار و نی) ۷۳

کوک ساز ۷۶
۱۳. پیش‌درآمد ماهور (سراب) منصور نریمان (عود و نی) ۷۷
۱۴. چهارمضراب بیات ترک علی‌اصغر بهاری (عود و نی) ۸۲
۱۵. رِنگ سه‌گاه روح‌الله خالقی (عود و نی) ۹۱

کوک ساز ۹۷
۱۶. پیش‌درآمد افشاری یوسف فروتن (کمانچه و نی) ۹۸
۱۷. چهارمضراب ابوعطا علی‌اصغر بهاری (کمانچه و نی) ۱۰۳
۱۸. رنگ ماهور علی‌اکبر شهنازی (کمانچه و نی) ۱۱۱

مجموعه‌ی *هم‌نواز*، گزیده‌ای از قطعات موسیقی کلاسیک ایران است که در سه فرمِ رایجِ سازی ــ پیش‌درآمد، چهارمضراب و رنگ ــ برای سازهای کلاسیک ایران با همراهی ساز نی، به صورت دونوازی، آوانگاری، تدوین و اجرا شده است. از آنجا که نخستین هم‌نوازی‌ها با دستِ‌کم دو ساز ملُدیک و یک ساز کوبه‌ای همراه است این مجموعه نیز با این رویکرد شامل مایه‌ها، فرم‌ها و ریتم‌های مختلف است. اجرای این هم‌نوازی‌ها برای ساز نی به عنوان ساز اصلی ــ خصوصاً با سازهایی با کوک ثابت و فواصل دقیق‌تر، مانند تار، سه‌تار، سنتور و قانون ــ می‌تواند نقش مهمی در شکل‌گیری و پرورش شنوایی هنرجویان داشته باشد زیرا کنترل کوک و ثبات صدا در ساز نی در هم‌نوازی امر بسیار مهمی است. به همین خاطر، اجرای این قطعات برای ساز نی که سازی است انتقالی با کوک‌ها و مایه‌های مختلف می‌تواند چالش‌برانگیز باشد.

در این مجموعه سعی شده است تکنیک‌های مختلف و ترکیب‌بندی صوتیِ ساز نی برای اجرای بهتر با سازِ همراه مدّ نظر قرار گیرد. تغییر و تنوع در کوک، مایه، ریتم و سرعت در سه فرم یادشده، ضمن آموزش محتواییِ قطعه‌ها، ترکیب‌بندی و قابلیت‌های اجراییِ ساز نی را در صدادهی با سازهای کلاسیک موسیقی ایران نشان می‌دهد.

این دو سی‌دی نخستین اثر از مجموعه‌ی *هم‌نواز* است و مجموعه‌های دیگر به شکل خاص برای نی با یک ساز دیگر، مثل تار، کمانچه و سنتور در حال تدوین و نگارش‌اند.

در سی‌دی اول، قطعات به صورت سه‌نوازیِ نی و یک ساز ملُدیک، و تمبک به عنوان سازِ همراهی‌کننده اجرا شده است. در سی‌دی دوم با حذف ساز نی، هنرجوی نی‌نواز به عنوان هم‌نواز در ترکیب سازهای دیگر قرار می‌گیرد تا با توجه به آوانگاری قطعات و اجرای شنیده‌شده از طریق دیدن و شنیدن بتواند اجرای موزونی داشته باشد. از آنجا که همواره امکان تمرین و هم‌نوازی با یک نوازنده به عنوان هم‌نواز میسر نیست شاید این شیوه‌ی تمرین و اجرا، ضمن ایجاد انگیزه در تقویت و تربیت شنوایی و درک ریتم و حفظ کوک، برای هنرجویان عزیز کارآمد باشد.

جا دارد از همه‌ی دوستان عزیزی که از نوازندگان بسیار خوب نسل حاضرند و همگی از دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته‌ی موسیقی دانشگاه تهران هستند و از آیندگان موسیقی این مرز و بوم خواهند بود، به خاطر همکاری و همراهی در این مجموعه تشکر کنم. همچنین از آقای مهران معمارنژاد، دوست عزیز و هنرمندم که ضمن هم‌نوازی در این مجموعه، خالصانه و با پیگیری و دقتِ بسیار تمام آوانویسی‌ها را نت‌نویسیِ کامپیوتری کردند سپاسگزارم.

سیامک جهانگیری
تابستان ۱۳۹۷